

احکام نماز جماعت

وینا استادان و مبلغان

ویرایش اول

www.ketab.ir

سرشناسه	داورزنی، مجید، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	احکام نماز جماعت؛ ویژه استادان و مبلغان / گردآوردندگان مجید داورزنی، رضا ملوندی؛ ارزبایان علمی مهدی نخعی، حسین شریعتی؛ تهیه و تولید اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی؛ ویراستار سیدحمید حیدری ثانی؛ [برای] آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات اسلامی.
مشخصات نشر	مشهد: آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات، زائر رضوی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۰۰ ص:؛ مصور.
فروست	رہیافت: ۴۲.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۸۱۷-۰۸-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۹۷-۱۹۹؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	نماز جماعت Congregational prayer*
شناسه افزوده	ملوندی، رضا، ۱۳۵۹ -
شناسه افزوده	نخعی، مهدی، ۱۳۵۸ -
شناسه افزوده	شریعتی، حسین، ۱۳۴۷ -
شناسه افزوده	آستان قدس رضوی، اداره تولیدات فرهنگی
شناسه افزوده	آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات. انتشارات زائر رضوی
شناسه افزوده	آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات اسلامی
شناسه افزوده	Astan Qods Razavi. The Islamic Propagation Department
رده بندی کنگره	BP۱۸۷:
رده بندی دیویی	۲۹۷/۳۵۳:
شماره کتابشناسی ملی	۸۷۰۰۶۴۳:
اطلاعات رکورد کتابشناسی	کتاب

عنوان: رهیافت ۴۲، احکام نماز جماعت

گردآوردندگان: حجت الاسلام مجید داورزنی و حجت الاسلام رضا ملوندی

ارزبایان علمی: حجج اسلام مهدی نخعی و حسین شریعتی

تهیه و تولید: اداره برنامه ریزی معاونت تبلیغات اسلامی حرم مطهر رضوی

ویراستار: سیدحمید حیدری ثانی

صفحه آرا: محمود کریم پور

ناشر: انتشارات زائر رضوی

چاپخانه: مؤسسه فرهنگی قدس

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۱۷-۰۸-۹

قیمت: ۵۰۰۰۰۰ ریال

نشانی: مشهد، حرم مطهر، صحن پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله، باب الهادی علیه السلام، اداره برنامه ریزی.

صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵   تلفن: ۰۵۱-۳۲۰۰۲۹۴۲

سامانه پیامکی دریافت پیشنهادها و انتقادات: ۳۰۰۰۸۰۲۲۲۲

حق چاپ محفوظ است.

- ۱۷..... پیشگفتار
- ۱۹..... درآمد

فصل اول

- ۲۱..... اهمیت نماز جماعت
- ۲۳..... حکم نماز جماعت
- ۲۳..... ثواب نماز جماعت
- ۲۴..... ترک نماز جماعت
- ۲۴..... صبرکردن برای نماز جماعت
- ۲۴..... تعارض نماز جماعت مختصر با نماز فرادای طولانی
- ۲۵..... تعارض نماز فرادا در اول وقت با نماز جماعت در غیر وقت فضیلت ....
- ۲۶..... شرکت زنان در نماز جماعت
- ۲۶..... استحباب خواندن نماز در مسجد برای بانوان
- ۲۷..... وجوب خواندن بعضی از نمازها به جماعت
- ۲۷..... وجوب شرکت بعضی از افراد در نماز جماعت
- ۲۸..... وقت کم برای یادگیری قرائت نماز
- ۲۸..... نذر و عهد و قسم
- ۲۹..... فرد مبتلا به وسواس
- ۲۹..... تنگی وقت نماز
- ۳۰..... امر والدین به نماز جماعت
- ۳۱..... به جماعت خواندن نمازهای مختلف
- ۳۱..... نمازهای یومیه
- ۳۱..... اقتدای نماز واجب یومیه به واجب یومیه
- ۳۱..... اقتدای نماز احتیاطی یومیه به نماز واجب یومیه
- ۳۱..... اقتداکردن نماز واجب یومیه به نماز احتیاطی یومیه

- ۳۲..... اقتدا کردن نماز احتیاطی مأوموم به نماز احتیاطی امام
- ۳۲..... اقتدای نماز واجب یومیه به نماز قضای یومیه
- ۳۳..... اقتدای نماز واجب یومیه به نماز جمعه
- ۳۳..... **نماز احتیاط**
- ۳۳..... اقتدای نماز یومیه به نماز احتیاط
- ۳۳..... اقتدای نماز احتیاط به نماز واجب یومیه
- ۳۳..... اقتدای نماز احتیاط به نماز احتیاط
- ۳۴..... **نماز آیات**
- ۳۴..... اقتدای نماز آیات به نماز آیات
- ۳۴..... اقتدای نماز آیات به یومیه و برعکس
- ۳۴..... **نماز طواف**
- ۳۴..... اقتدا کردن نماز طواف واجب به نماز طواف واجب
- ۳۵..... اقتدا کردن نماز طواف واجب به نماز یومیه و برعکس
- ۳۵..... نماز میت
- ۳۵..... نمازهای مستحبی (نوافل)
- ۳۶..... خواندن نماز استسقا به جماعت
- ۳۶..... خواندن نماز عیدین به جماعت
- ۳۷..... خواندن نماز عید غدیر به جماعت
- ۳۷..... جهل به نوع نماز امام جماعت
- ۳۷..... اقتدا به نمازی که مأوموم نمی تواند اقتدا کند
- ۳۸..... تعداد افراد برای تشکیل نماز جماعت
- ۳۸..... تکرار نماز جماعت به صورت جماعت
- ۴۱..... امام جماعت شدن برای مرتبه دوم
- ۴۱..... تکرار نماز فرادا به جماعت
- ۴۲..... نماز فرادا در زمان نماز جماعت

۴۲..... نمازجماعت در زمان نمازجماعت

فصل دوم

۴۵ ..... شروط صحت نمازجماعت

۴۷ ..... شرط اول: نیت نماز امامجماعت

۴۸ ..... شک در نیت جماعت

۴۹ ..... شک در گفتن تکبیرة الاحرام

۴۹..... شرط دوم: نبودن حائل

۴۹ ..... وجود حائل بین امام و مأموم

۵۰..... تعریف حائل

۵۰..... حائل کوتاه در نمازجماعت

۵۱..... حائل شدن شیئیه

۵۱..... شک در وجود حائل

۵۲..... حائل بودن پرده نازک

۵۲..... دیوار شیشه‌ای کامل بین زن و مرد

۵۳..... قراردادن پارتیشن بین صفوف خواهران و برادران

۵۳..... حائل شدن تاریکی و غبار و مانند آن

۵۳..... حائل شدن نرده مشبک یا پنجره

۵۴..... حائلی که قسمت کوچکی از آن باز است

۵۵..... حائل انسانی

۵۵..... حائل انسانی در بین صف است

۵۵..... حائل انسانی در حال عبور است

۵۶..... طولانی شدن صف

۵۶..... دیوار محراب

۵۷..... در مسجد

- ۵۸ ..... ستون مسجد
- ۵۸ ..... ایجاد حائل در بین نماز
- ۵۹ ..... علم نداشتن به حائل
- ۵۹ ..... شرط سوم: محل ایستادن امام بالاتر از مأموم نباشد
- ۶۰ ..... نماز در زمین شیب دار
- ۶۰ ..... مقدار بلندی مکان مأموم از امام
- ۶۱ ..... شرط چهارم: مأموم جلوتر از امام نایستد
- ۶۱ ..... جلوتر ایستادن از امام
- ۶۲ ..... مساوی ایستادن با امام
- ۶۲ ..... ۱. امام جماعت مرد باشد
- ۶۳ ..... ۲. امام جماعت زن باشد
- جلوتربودن سر و زانو در حال رکوع یا سجده وقتی در حال قیام، عقب‌تر از
- امام باشد
- ۶۴ ..... ۶۴ ..... تقدم مأموم بر امام از روی جهل یا اضطراب یا سهو
- ۶۵ ..... چگونگی ایستادن در صف جماعت
- ۶۵ ..... الف. مأموم یک مرد است
- ۶۵ ..... ب. امام مرد و مأموم یک زن است
- ۶۶ ..... ج. مأمومان یک مرد و یک زن با هم یا یک مرد و چند زن هستند
- ۶۶ ..... د. مأمومان چند مرد یا چند زن هستند
- ۶۶ ..... ه. مأمومان چند مرد همراه چند زن هستند
- ۶۷ ..... شرط پنجم: اتصال صف‌های نماز جماعت رعایت شود
- ۶۷ ..... مقدار فاصله برای اتصال به نماز جماعت
- ۶۷ ..... الف. اتصال از جلو
- ۶۸ ..... ب. اتصال از طرف راست یا چپ
- ۶۹ ..... اقتدا به امام جماعت قبل از اقتدا کردن صف اول

- ایجاد فاصله بین امام و مأوموم یا بین دو مأوموم ۶۹
- شک در ایجاد فاصله در نماز ۷۰
- فراداشتن نماز بعضی از مأومومان ۷۱
- احراز بطلان نماز صف جلو در بین نماز ۷۲
- علم به بطلان نماز صف جلو ۷۳
- جهل به بطلان نماز صف جلو ۷۳
- فاصله شدن بجهت ممیز در نماز جماعت ۷۳
- اتصال در طبقات ۷۴
- اتصال صفوف به وسیله ویلچر و تخت ۷۶
- اتصال به واسطه بانوان ۷۷
- علم یافتن به اتصال نداشتن صفوف، بعد از نماز ۷۷
- شرط ششم: متابعت از امام جماعت ۷۸
- تبعیت در اقوال و افعال نماز ۷۸
- الف. تکبیرة الاحرام ۷۸
- ب. سلام ۷۹
- ج. اقوال دیگر ۸۰
- تبعیت در افعال ۸۰
- وظیفه مأوموم در فرض اشتباه کردن امام در خواندن قنوت یا تشهد ۸۱
- تبعیت نکردن در افعال ۸۱
- حکم برخاستن سهوی از رکوع یا سجده ۸۲
- اگر به دفعات زودتر از امام سر از رکوع یا سجده بردارد و به تبعیت برگردد ۸۳
- سر برداشتن از سجده و تبعیت با نیت اشتباه ۸۴
- حکم برخاستن عمدی از رکوع یا سجده ۸۵
- حکم سبقت سهوی در رفتن به رکوع یا سجده ۸۶
- حکم ترک متابعت در سبقت سهوی ۸۹

عبدالسلام از امام رضا علیه السلام شنید که فرمودند: «رَجِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَخِيَا أَمَرْنَا.»
 (خداوند رحمت کند کسی را که امر ما را زنده می‌کند.) عرض کرد:
 «چگونه امر شما را زنده می‌کند؟» علی بن موسی الرضا علیه السلام در پاسخ فرمودند:
 «يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَيُعَلِّمُهَا النَّاسَ فَإِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا.»^۱
 (علوم ما را فرامی‌گیرد و آن را به مردم تعلیم می‌دهد... زیرا اگر مردم از
 زیبایی‌های کلام ما آگاهی می‌یافتند، از ما پیروی می‌کردند.)

«معاونت تبلیغات آستان قدس رضوی» مفتخر است در راستای رسالت
 خود مبنی بر اشاعه فرهنگ تشیع و پاسخ‌گویی به سؤالات شرعی مردم
 در این حوزه گسترده از دین، محتوای پیشی‌رو را به استادان فرهیخته
 تقدیم کند. در این نوشتار تلاش شده است علاوه بر ارائه اطلاعات و
 محتوایی غنی، باشخی مناسب با محتوایی یکسان در اختیار استادان
 قرار داده شود تا از تشویش خاطر مراجعان به سبب دریافت جواب‌های
 متفاوت جلوگیری شود.

اهداف اصلی تهیه و تنظیم این قبیل نوشتارها عبارت‌اند از: تلخیص
 کتاب‌های تخصصی موجود در این حوزه؛ جمع‌بندی جواب‌ها؛
 بی‌نیاز کردن استادان از رجوع به منابع پُرشمار در هنگام پاسخ‌گویی.
 برای رسیدن به این مهم، کارگروهی از استادان و کارشناسان فرهیخته
 این اداره، هر موضوع پیشنهادی را موشکافانه بررسی می‌کنند و محصول
 تلاش خویش را به داوری هیئت علمی می‌گذارند.

مجموعه کتاب‌های رهیافت در چهار موضوع کلی تدوین می‌شود:
 رهیافت احکام، رهیافت اعتقادی، رهیافت تربیتی و رهیافت ترکیبی
 که مرکب از هر سه موضوع قبل است. بی‌شک بررسی دقیق و نگاه
 نقادانه شما فرهیخته گران‌قدر، خدمتگزارانتان را در بهبود کیفی این

۱. محمد بن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق)، عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۳۰۷، حدیث ۶۹.

مجموعه یاری خواهد کرد.

جبهه خضوع به درگاه قدسی احدیت می‌ساییم، به شکرانه توفیق خدمتی که حضرتش در بارگاه ملکوتی و سراسر نور امام رضا علیه السلام ارزانی‌مان فرموده است. امید است بتوانیم به پاس این افتخار و با استعانت از آن امام همام علیه السلام، به مصداق روایت نورانی آغازین، جرعه‌ای از علم حقیقی بنوشیم و به تشنگان راستین آن نیز بنوشانیم.

معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی

www.ketab.ir

